

KÉRDŐGEL

Tartalom:

Új "munkarendszabályok"...

Országos harcok után

A hallgató kérdez -
-az igazgató
válaszol (4.)

Szervezető

A hallgatók
szerint...
-felmérés az
oktatók munká-
járól

Hírek a
Rektori Hiva-
taltól

A világ szép -
-a medikusnak meg alig
van ideje művelődni

BÜEK 1993!

A Debreceni Orvostudományi
Egyetem lapja

1992/93-as tanév, 4. szám

1992. december 30.

ÚJ MUNKARENDSZABÁLYOK

1. A napi munkaidő 8 óra, ebből étkezési szünet 2 óra és 2-4 óra a csendes pihenő.
2. Sem a munkát, sem a dolgozót nem lehet felügyelni!
3. A napi újságokat a főnök osztja szét, aki a dolgozókat meghívja egy italra!
4. A különböző munkaterületeken ingyen ital és cigaretta álljon rendelkezésre!
5. A főnöknek mindig mosolyognia kell!
6. A főnök nem gurulhat be!
7. A fizetést a munka megkezdése előtt kell folyósítani.
8. Az első hónapban a fizetést előre kell kifizetni, 3 havi bért letétbe kell helyezni (arra az esetre, ha valami történne)!
9. Sztrájk esetén a teljes munkabért kell fizetni!
10. Garantálni kell három hónap szabadságot teljes fizetéssel (ebbe az esős napok nem számítanak bele)!
11. Karácsonyra, újévre és a húsvéti ünnepekre egy liter konyakot kapnak a dolgozók!
12. A dolgozó elhalálozása esetén a munkáltató köteles gondoskodni annak családjáról négy generáción át!
13. Ha valamelyik dolgozó elalszik munkaidő alatt, minden zajos tevékenységet fel kell függeszteni!
14. Semmit nem vonhatnak le a bérből azért, mert a dolgozó kipiheni fáradalmát!
Ha felébred, kávét kell felszolgálni.
15. Ez a szerződés a kifüggesztés napján lép életbe, és csak akkor lehet módosítani, ha az a dolgozókra nézve kedvezőbb!

Antall József

miniszterelnök

sk.

(helyett ismeretlen szerző)

Országos "harcok" után...

A bérfizetés időpontjáról, az új kollektívszerződésről tárgyalnak a DOTESZ vezetői

Az állampárt idején a hatalom természetrajzából adódóan a szakszervezetek nem tölthették be klasszikus érdekvédelmi funkciójukat. Három esztendeje azonban bőven akad lehetőségük tagjaik képviselésére. A gazdaság, a társadalom, a politikai rendszer átalakulása új feladatok elé állítja a munkavállalók képviselőit. A több tucat hazai szakszervezet azonban nem csak a kormánnyal és a munkaadókkal, hanem gyakran egymással is harcol. Ez a szereptévesztés szerencsére nem jellemző a Debreceni Orvostudományi Egyetem Szakszervezetére - tudtuk meg Dr. Francia István titkártól és Dr. Kiss József szakszervezeti-bizottsági tagtól.

-A DOTE dolgozói régen az Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetéhez tartoztak, de 1989-ben minden orvosgyógyászat új érdekvédelmi csoportokat hoztak létre. Erre azért

volt szükség, mert intézményeinkben a betegellátással párhuzamosan zajló oktatás és kutatás speciális feladatok megoldását követeli tőlünk. Hogy mégse aprózzuk el erőnket, ezért az öt egyetem szakszervezete megalakította az Orvosgyógyászati Szakszervezeti Szövetséget (OSZSZ), amely később az országos jelentőségű nagy szervezetek közül az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörüléshez csatlakozott - tudtuk meg Francia Istvántól, aki jelenleg az OSZSZ soros elnöke is.

-Az átalakulás során érte-e lényeges "vérvettség" a DOTE szakszervezetét?

-Az egyetem dolgozóinak többsége megerősítette tagsági viszonyát, így ma csaknem háromezer ember érdekképviseléséért tartozunk felelősséggel. Közülük ezerhatszázötven az aktív dolgozó, kétszázötven a GYED-en, illetve GYES-en otthon tartózkodó, hétszáz a nyugdíjas, száz hallgató is csatlakozott hozzánk, ötven kollégánk külföldön

tevékenykedik és körülbelül ugyanennyi "jogfenntartó" tagot tartunk nyilván. Az egyetlen főállású szervező titkárunk végzi a feladatok koordinálását. Szervezetünkben a másfélszáz tisztségviselő társadalmi munkában tevékenykedik. Egyetemünkön még egy másik szakszervezet alakult, ez a gazdasági és műszaki dolgozók egyrészét, mintegy hetven embert tömörítő Szuverenitas. Jó munkakapcsolatban állunk egymással.

-Milyen eredményeket könyvelhetett el a közelmúltban a DOTESZ?

-Az OSZSZ-szel közösen támogatjuk a minimálbérékről, a tandíj bevezetésének szabályozásáról szóló javaslatokat az Országos Érdekvédelmi Tanácsban. Részt veszünk a tagjainkat érintő törvények módosító indítványainak a kidolgozásában is, mostanában a felsőoktatási, az akadémiai, a szociális, a közalkalmazotti és a nyugdíjkorhatár meghatározásáról szóló törvény pontjait próbáljuk befolyásolni. Szeretnénk

élni például, hogy a nyugdíjkorhatár felemelése fokozatosan történjen – úgy tűnik, ezt a kormány is így gondolja –, és hogy a munkavállaló maga dönthesse el az átmeneti időszakban: tovább dolgozik-e az új határig, vagy a korábbi rendelkezések szerint vonul nyugdíjba. Az ideális az lenne, ha elhatározása miatt anyagi hátrány nem érne senkit, a "továbbszolgáltatókat" persze jutalmazhatnák.

-Az "ágazat" jövőjét meghatározó döntések érintik a DOTE dolgozóit is. De az emberek valószínűleg arra is kíváncsiak, hogy milyen "csatákban" vesz részt a szakszervezet Debrecenben.

-Az elmúlt két-három évben az érdekvédelmi szervezetek elsősorban országos szinten küzdöttek, de mostanában egyre inkább előtérbe kerül a munkahelyi érdekképviselet. Ennek egyik oka, hogy megszülettek, megszületnek az alaptörvények, és ezek általában a korábbinál nagyobb mozgásteret adnak az egyes intézményeknek. Az új közalkalmazotti törvény például sok mindenre lehetőséget ad, de nem kötelezi a munkáltatókat a különböző juttatásokra. Ezért is szükséges az erősen elavult kollektív-szerződés megújítása a DOTE-en. Hetek óta tárgyalunk az egyetem vezetőivel az egyes pontok megfogalmazásáról, ha megegyezünk, december végén valószínűleg aláírjuk az okiratot. (Megjegyzés: az új kollektív-szerződést szándékaink szerint szakemberek ismeretük meg egy sorozat keretében a Kérdőjel olvasóival - a szerk.)

-Az elmúlt hetekben leginkább "zsebbevágó" problémák foglalkoztatták az egészségügyben dolgozókat. Milyen válaszok születtek a felmerült kérdésekre?

-A havi bér kifizetésének időpontjáról országos szinten határoztak. A DOTE állami és szakszervezeti vezetői tiltakoznak a

másodikáról ötödikére történő módosítás miatt, de kénytelenek fejet hajtani a külső kényszerítő körülmények előtt. Ha nem állítják vissza országos szinten a régi rendet, tiltakozni fogunk minden fórumon az új gyakorlat miatt. Dolgozóink fizetése ugyanis általában alacsony – egy kezdő orvos például bruttó 12 ezer forintot kap –, tartalékok híján képtelenek eleget tenni a fizetés előtt három-négy nappal szokásos hó eleji befizetési kötelezettségeiknek. A gyermekek étkezési díja, a villamos- és buszbérletek, a különböző törlesztések pedig több-ezer forintot visznek, illetve vinnének el a családi kasszából. A másik "problémagóc" a tizenharmadik havi fizetés. Nem kívánom felidézni azt a kálváriát, amit ezügyben jártunk. A lényeg: sikerült módosítani azon a korábbi elképzelésen, hogy a pénz egyrészt, az ideai a bérmegetarítások és a visszatartott fizetésemelések terhére kapjuk meg. Ezzel ugyanis a dolgozók egyik zsebéből a másikba rakták volna át a pénzt, valamint a sokat és jól dolgozókat büntetnék. A szakszervezetek a rektorral egyetértésben azt az álláspontot képviselik, hogy a törvényben előírt juttatást ne az egyetemnek kelljen kigazdálkodnia, hanem a költségvetés adja a szükséges körülbelül hetvenmillió forintot. Az más kérdés, hogy mikor juthatunk hozzá ehhez a pénzhez, és a további hetven milliót jelentő, a közalkalmazotti törvényben előírt jogcímeken járó összegekhez, például a jubileumi jutalomhoz vagy a végkielégítéshez.

-Az egyetemek költségvetését jövőre valószínűleg tovább szűkítik. Mít hallottak: gazdasági okokból terveznek-e létszámleépítést a DOTE-n?

-Szakszervezetünk semmilyen elbocsátást nem támogat – válaszol Kiss József. –Csakhogy nem a mi feladatunk meghatározni, hogy az egyes munkaterületeken hány emberre van

szükség. A klinikák, az intézetek vezetői dönthetnek csak a "feladat-arányos létszámról". Nem tudunk arról, hogy a DOTE-n a jövő év elején sort kerítenének elbocsátásokra. Ha mégis bekövetkezne ez a nem várt intézkedés, kérem fogjuk a vezetőket, hogy konzultáljanak velünk előbb.

-A dolgozók a szakszervezetektől korábban megszokott juttatásokra is igényt tartanak. Mi a helyzet például az üdülések, illetve a segélyezések terén?

-Az idén ötmillióháromszázezer forintból gazdálkodhatunk. A tagdíjbevételekből 3,3 millió, az üdülési díjakból 1,3 millió, a nyári táborokból háromszázezer forint folyt be, és mintegy négy százezer forint a pénzbetétünk kamata. Ennek az összegnek közel hatvan százalékát az üdülések, illetve a napközis táborok támogatására fordítjuk. Évente mintegy ezerkét-százán pihenhetnek az általunk szervezett programokon, az orvosegyetemek közül a DOTE dicsekedhet a legjobban kiépített kapcsolatokkal a csereüdülések terén. Tagjaink eljuthatnak a Balatonhoz, Zebegénybe, Budapestre, Szegedre, Pécsre, Győrbe, Szombat-helyre, Sátoraljaújhelyre, Hollóstetőre, Miskolcra, illetve Bárfafürdőre, Siravara, Domadara, Ruzsinyba, Bukovecbe, Lőcsére, Késmárkra, Poprádra, Kassára, Prágába és Pozsonyba. A felmerülő szállás, illetve étkezési költségek mintegy felét vállalja át általában a szakszervezet. Temetési és szülési segélyt száznál is több tagunk kapott, valamint közel egymillió forintot költünk rendkívüli szociális segélyekre, amelyből mintegy ötszázán részesülnek karácsonykor és az iskolakezdés idején. Mikuláskor ezer-egyszáz tíz évesnél kisebb gyermek kapott ajándékot, sportrendezvényekre 60 ezer, a nyugdíjas csoport programjaira pedig 90 ezer forintot szántunk.

Nagy Tünde

Szemegető

Nemzetközi elismerés

A Német Sebész Társaság Elnöksége Dr. Balázs György egyetemi tanárt, az I.sz.Sebészeti Klinika igazgatóját tudományos munkája elismerésül levelező tagjává választotta.

Az eltelt évekre emlékeztek

A DOTE Traumatológiai Tanszéke megalakulásának öt éves évfordulója alkalmából november 23-án tudományos ülést rendezett a DAB Székházban. Dr.Záborszky Zoltán professzort, a jubiláló tanszék vezetőjét és munkatársait Dr. Gergely Lajos rektor köszöntötte, méltatva azt a dinamikus fejlődést, melyet az újonnan szervezett tanszék viszonylag rövid idő alatt - a kitűnő infrastrukturális feltételek optimális kihasználásával - mind a szervezetség, mind a tartalmi munka terén elért.

Dr.Manninger Jenő egyetemi tanár, a Magyar Traumatológus Társaság volt elnöke üdvözlő beszédében elismeréssel méltatta a modern szakmai feltételekkel rendelkező tanszéknek az európai színvonalú betegellátás, oktatás és továbbképzés terén felmutatott teljesítményét, impozáns fejlődését.

A tudományos program elnöki tisztét Berentey György egyetemi tanár, a Magyar Traumatológus Társaság elnöke látta el, melynek keretében Dr.Záborszky Zoltán professzor impresszionáló előadásban adott számot a Traumatológiai Tanszék öt éves tevékenységéről, majd munkatársai számoltak be nyolc előadásban a szakprofilok eredményeiről. A tudományos program Dr.Berentey György professzor zárásával fejeződött be, melyet hangulatos fogadás követett. A jubileum alkalmából a tanszék munkáját bemutató kiadványt jelentetnek meg.

Holland látogatók

November 25-26 között az egyetem vendége volt a Limburgi Egyetem (Maastricht, Hollandia) két munkatársa, Tom Kuiper, a posztgraduális képzési programok koordinátora és Gerard Korsten, külkapcsolati tanácsadó. Mindketten az egyetem Egészségtudományi Fakultásának az alkalmazottai.

A vendégeket fogadta Dr. Gergely Lajos rektor, Dr. Módos László, oktatási rektorhelyettes, Dr. Schlammadinger József docens a Küllégi Albizottság ügyvezetője és ennek tagjai, Dr. Vereb György és Dr. Györfi Miklós.

A látogatás előzménye mindkét egyetem részéről a kapcsolatok fejlesztésének az igénye. Ennek keretében szeptember folyamán a Limburgi Egyetem jelezte, hogy szívesen bővítené a kétoldalú együttműködést, elsősorban TEMPUS projektek révén. A holland kollegák a szélesebb együttműködés lehetőségének a vizsgálatára érkeztek hozzánk. Hasonlóképpen felkeresték a SOTE-t, a POTE-t is, ahol azonban nem időztek annyit, mint a DOTE-n.

Kapcsolataink a Limburgi Egyetemmel elsősorban az ott alkalmazott oktatási módszer megismerésére irányulnak, mely a Problem Based Learning (PBL) címet viseli. Ezt a

módszert Európában először és legsikeresebben itt alkalmazták. Maga a Limburgi Egyetem 15 éves és az oktatás kezdettől fogva e módszer szerint folyik.

A tárgyalások elsősorban a PBL módszer DOTE-n történő bevezetésére terjedtek ki. Megvizsgálásra került a módszer alkalmazásának a lehetősége, valamint annak oktatástechnikai háttere. Maga a módszer nem ismert Magyarországon, még kevésbé a DOTE-n. Az első megállapodás arra született, hogy 1993. év első felének folyamán a hollandok tartanának egy rövid, néhány hetes módszertani tanfolyamot a DOTE szakemberei részére.

További megvitatt kérdés a kétoldalú cserekapcsolatok fejlesztése volt. A DOTE által igen hasznosíthatónak tűnnek az Egészségtudományi Fakultás szakjai és ezek kurrikuluma, ugyanis olyan új területeken veti fel a képzés lehetőségét, amelyekben a DOTE úttörő szerepet játszhat.

A vendégek meglátogatták még a TEMPUS Cortex projekt segítségével létrehozott oktatási centrumot, valamint látogatást tettek a Társadalomrostani Intézetben, ahol részletesen érdeklődtek a népegészségtan területén a lehetséges együttműködésről, valamint az intézet futó TEMPUS projektjéről.

Életének 76. évében november 13-án elhunyt **Dr.Bornemisza György** nyugalmazott egyetemi tanár, a DOTE Kísérletes Sebészeti Intézetének 1953-tól 1986-ig volt igazgató professzora.

Dr.Bornemisza György 1916-ban, Felvincen született. 1939-ben a Kolozsvári Tudományegyetem Orvosi Karán nyert orvosi diplomát. Orvosi pályafutását a Kolozsvári Orthopaed- és Gyermeksebészeti Intézetben kezdte, majd 1940-től a Budapesti Orvostudományi Egyetem I.sz.Sebészeti Klinikájára nevezték ki, ahol 1950-ig dolgozott. Egy évig az Egészségügyi Minisztérium Egyetemi Osztályán tevékenykedett főelőadóként. 1951-ben megbízást kapott a Budapesti Egyetem Sebészeti, Anatómiai és Műtéttani Intézete megszervezésére és vezetésére.

1953-ban nyert intézetvezető egyetemi docensi kinevezést a Debreceni Orvostudományi Egyetem (Műtéttani) Kísérletes Sebészeti Intézetébe, melyet 1972-től intézeti igazgató egyetemi tanári minőségben vezetett 1986-ig, nyugállományba vonulásáig.

1956-ban az orvostudomány kandidátusa, 1970-ben pedig az orvostudomány doktora tudományos minősítést nyerte el.

Alapító tagja volt a Société Européenne de Chirurgie Experimentale-nak, a Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebészeti Szakosztályának elnöki tisztét töltötte be, a Magyar Sebész Társaságnak pedig vezetőségi tagja volt.

A gyászszertartáson a Debreceni Orvostudományi Egyetem képviselőjében Dr. Furka István egyetemi tanár, a Kísérletes Sebészeti Intézet igazgatója vett búcsút az egyetem nagybecsült tanáráról.

Emlékét kegyelettel őrizzük.

A hallgatók szerint...

Módis László jelentése az ET-nak az oktatók munkájáról

Ma a felsőoktatás - az abban résztvevők nagy száma, valamint az ország szellemi tőkájének gyarapításában kimutatható jelentősége miatt - világszerte nagyipari tevékenységként is felfogható. Ezért az oktatás színvonalának állandó ellenőrzése, és az ellenőrzés során tapasztalt hibák megszüntetése a fejlett országokban természetes folyamat, állandó gyakorlat. A minőségi kontrollnak három szintje van: intézeti, intézményi és nemzeti. Sajnos, hazánkban egyik ellenőrzési szint sem működik, vagy ha igen, nem megfelelően. Az intézeti kontrollt magának az oktató intézetnek kellene szervezni, végrehajtani. A DOTE-n erre igen kevés példa van (Orvosi Vegytani Intézet, Ideg- és Elmegyógyászati Klinika, Stomatológiai Klinika). Az ET-től 1991-ben kapott felhatalmazás alapján hozzánk fordultunk a diákság segítségével az intézményi kontroll egyik lehetséges módszerének, az oktató-munka és az oktatók hallgatói véleményezésének megszervezéséhez. Az általunk kialakított rendszer olyan, hogy segíti az intézeti kontrollt is, de ezt a feladatot előbb-utóbb a tanszéknek kell elvégezniük. Az alábbiakban röviden összefoglalom a tanév elején végzett felmérések néhány eredményét, tanulságát. Az Oktatási Bizottság a most előterjesztett anyagnál lényegesen részletesebb információt kapott a felmérés eredményéről. Mindjárt szeretném leszögezni, hogy az intézetek, klinikák igazgatói megkapják a tanszékekre vonatkozó részletes véleményeket azzal a nyomatékos kéréssel, hogy azokat in extenso ismertessék az oktatókkal. Azt is el szeretném mondani, hogy a hallgatói vélemény az oktatás megítélésének egy lehetséges közelítése. Sem abszolútizálni, sem negligálni nem szabad. Igyekezünk ezekből a véleményekből okulni, minél több tanulságot levonni, megfelelő bölcsességgel. Trivialitás ugyan, de sokan néha elfelejtjük, hogy az egyetem életében a legfontosabb kölcsönhatás az oktató és a hallgató kölcsönhatása. Sajnálatos, hogy ez a kölcsönhatás mindkét irányban gyakran igen intenzív egyetemünkön.

A hallgatói véleményeket az OB által jóváhagyott kérdőívek segítségével gyűjtöttük össze. A II., III., IV., V. éves hallgatók a beiratkozáskor, a végzős fogorvosok az AOK-hallgatók az írásbeli állami vizsga után töltötték ki a kérdőíveket. A II.-III.-IV.-V. éves hallgatók az előző évben hallgatott tárgyakat oktató intézetekről, a tankönyvekről adtak véleményt, a végzősök pedig az egyetemi éveik tapasztalatait írták le. A kérdőíveket egy lelkes hallgatói csoport értékelte Darvai László vezetésével, az értékelésben sokat segített Dr. Agócs László, a Szakdidaktikai Csoport vezetője.

Örömmel jelentem, hogy a hallgatók nagyszámúban töltötték ki a kérdőíveket: a II. - évben 190, a III. - évben 145, a IV. - évben 161, az V. - évben 166 hallgató. Kivételt képez a jelenlegi VI. év. Itt szervezési hiba történt, ezért az V. évben oktató intézetekről, klinikákról, oktatókról nem kaptunk értékelhető információkat. A kérdőívek kérdéseinek java része számítógéppel könnyen értékelhető, háromfokozatú minősítésre (jó-átlagos-gyenge) adott lehetőséget, kisebb része szöveges választ igényelt.

Jó és rossz

A hallgatók 50 százaléka, vagy ennél nagyobb hányada tartja jónak az alábbi intézetek, klinikák oktató munkáját: Biológia, Biokémia, Élettan (itt és a Klinikai Kémia volt a legmagasabb az elismerés aránya, 72 %), Klinikai Kémia, Mikrobiológia, Pathológia, Gyógyszertan, Orthopaedia, Oxyologia, Szülészet. A Fogászati Klinika munkáját csak 50 V. - éves hallgató véleményezte, s közülük 62 százalék tartotta azt gyengének. A többi OSZE átlagos minősítést kapott. Meg kell mondanom, hogy az "átlagos", sőt a "jó" általános minősítést kapott intézetek/klinikák közül többet illettek a hallgatók - az oktató munka egyes szféráira, illetve az egyes oktatókra vonatkozó - komoly megfontolást igénylő, súlyos kritikai észrevételekkel.

A fogorvosnagyhallgatók jónak tartották a kórélettan, a pathológia, a fül-orr-gege, a gyógyszer, a radiológia és a sebészet oktatását.

Az Év Oktatója címet a következők nyerték el:

I. éven: Dr. Schlammadinger József (jó minősítést kapott Dr. Gergely Pál, Dr. Hadházy Csaba is).

II. éven: Dr. Szűcs Géza (jó minősítést kapott Dr. Hadházy Csaba, Dr. Kern Mária, Dr. Aradi János, Dr. Cseri Julianna is).

III. éven: Dr. Gomba Szabolcs (jó minősítést kapott Dr. Mándi Barnabás, Dr. D. Tóth Ferenc is).

IV. éven: Dr. Szép Imre (jó minősítést kapott Dr. Udvardy Miklós, Dr. Szentmiklósi József is).

A fogász hallgatóktól jó minősítést kapott Dr. Gomba Szabolcs (III. éven),

és Dr. Szentmiklósi József (a IV. éven).

Az Év Oktatói a tanévnyitón kapják meg a hivatalos elismerést.

Sajnálatos dolog, hogy míg a jó oktatók csoportjába csak két tanszékvezető professzor került (közülük egy mind az AOK-n, mind a FOSZ-n), a rossz oktató minősítést hét tanszékvezető (közülük kettő két évfolyamon) is megkapta.

Húsz vagy több hallgató tartja jónak a kémia, az élettan, az anatómia, a klinikai kémia, a pathologia, a szülészet, a gyógyszer, az oxyologia könyvet ill. jegyzetét. Húsz vagy több hallgató tartja rossznak a biofizika, a biokémia, az élettan (itt a pozitív és negatív-vélemények egyenlege +31) a kórélettan, a pathológia (itt a pozitív és a negatív vélemények egyenlege -2), a M.P. belgyógyászat, az oxyologia (itt az egyenleg 0) könyvet ill. jegyzetét. A gyógyszer, a könyvről is nagyon megoszlanak a vélemények, itt az egyenleg +3.

Elszomorító a kép

A legszomorítóbb képet végzett hallgatóink festették az oktató - munkánkról. Közülük csupán mintegy 30 százalék talált egyetemi éve alatt oktatói, orvosi példaképet. A három legjobb oktatót az elméleti intézetek munkatársai között találták meg (itt is Gomba Szabolcs vezető a mezőny). A legjobb előadásokat a Pathológián hallották, a legrosszabbakat a Biofizikán. A legjobb gyakorlatokat a Bőr-klinikán, a legrosszabbakat a Gyermek-klinikán kapták. A szigorúk közül egy sem volt, aki pozitív előjellel értékelte volna általában az oktató - munkát. Múltányolták viszont a szigorú év jelenlegi rendszerét, s azt a törekvést, hogy a legjobb klinika, intézet igyekszik átadni a legkorszerűbb elméleti ismeretanyagot. Egyöntetű vélemény viszont az, hogy a gyakorlati oktatás nem hatékony, különösen a felsőbb éveken tapasztalható színvonalatlanság nem teszi lehetővé a pályára való felkészülést. Azt javasolják a hallgatók, hogy sokkal szigorúbbak legyenek a gyakorlatok a felsőbb éveken. Ne fordulhasson elő a jövőben a DOTE-en olyan (a már fegyelmi vétség kategóriájába sorolható) eset, hogy a gyakorlat elején elküldik a hallgatókat azért, hogy a gyakorlatot ne kelljen megtartani. Volt szigorúink úgy gondolják, hogy rengeteg felesleges és lényegtelen információt kellett megtanulni a hat év alatt. Úgy látják, hogy oktatóinknak nyúg az oktatás, hogy feladataik között ez áll az utolsó helyen. Egy jó vélemény: "Ami jó volt, azt az oktatók egyéniségének köszönhetjük."

A végzős fogorvosnagyhallgatók egy jó része nem érezte jól magát a Fogászati Klinikán. A legjobb előadásokat a protetikából, a legrosszabbakat a gyermekfogászatból és fogszabályozásból hallották. A legjobb gyakorlatokat a konzerváló fogászatból és protetikából, a legrosszabbakat orthodontiából és gyermekfogászatból kapták. A legjobb oktatók közé sorolták Simkó Lászlót, Lőrinczi Mártát, Kelentey Barnát, Mauks Gyulát. Kifogásolták a rossz tankönyvvellátást. Az általános orvosi tárgyak közül a korszerű fogorvosi szemlélet kialakításához leginkább a pathologia, a belgyógyászat és a fül-orr-gegegyógyászat járult hozzá, míg legkevésbé a biofizika, a biokémia és a társadalomtudományi tárgyak. A legjobb oktatók közé sorolták Szentmiklósi Józsefet, Földes Istvánt, Herczeg Lászlót. Szükségesnek ítélik a gyakorlatok vezetését fül-orr-gegegyógyászatból, szemészetből, bőrgyógyászatból, sebészetből, oxyológiából.

Még egyszer szeretném szíves figyelmükbe ajánlani azt az elvet, amivel az egész értékelést kezdeményeztük: a rendszeres felmérés célja az oktatói munka színvonalának emelése. A kritikai megjegyzések bölcs megfigyelését kérem. Azt reméljük, és arra törekszünk, hogy ezek a felmérések folytatódjanak, rendszeressé váljanak. Így néhány év alatt olyan megbízható adatok birtokába juthatunk, amelyek alapján oktató - munkánk leglényegesebb hibáit korrigálhatjuk, s oktatóink minősítését is egzaktabban végezhetjük.

A hallgató kérdez -az igazgató válaszol (IV.)

Tavasszal a hallgatók kérdéseket tettek fel a tanszék-vezető egyetemi tanári állásokra pályázóknak. Sorozatunkban most Csiba László egyetemi tanár, az Ideg- és Elmekórtani Klinika igazgatója ismerteti elgondolásait.

Miért kell tudnia egy végzett orvosnak az Ön tárgyából?

Dolgozunk az új neurológiai curriculumon, valamint az új államvizsga-tematikán. A részleteket ezek fogják tartalmazni. Az orvos a sikeres neurológiai államvizsga után képes legyen a neurológiai betegség gyanújának felismerésére, a legszükségesebb intézkedések megtételére. Azt is tudnia kell, hogy milyen kérdésekre adnak választ a speciális neurológiai vizsgáló-eljárások.

Széles körű ismeretekkel kell rendelkeznie a nagyon gyakori neurológiai betegségek terápiájával kapcsolatban (pl. fejfájás).

Mi a véleménye a jelenlegi oktatásról?

A jelenlegi oktatás válságban van. Egyrészt túlságosan sok új elméleti ismeret halmozódott fel, másrészt minden oktató elfogult a saját szakmájával szemben, s annak jelentőségét önkéntelenül túlhangsúlyozza. Úgy érzem, új egyensúlyi állapotot kell teremteni. Az oktatás színvonalának javítása az oktatók "színvonalának javítását" is jelenti. Csak az tud magas szinten oktatni, aki saját maga is állandóan tanul. Tehát az oktatók folyamatos továbbképzése szintén nagyon fontos.

Mit gondol az előadásokról?

Az előadások számának arányban kell lenni az oktatott betegség előfordulásának gyakoriságával. Az előadás lényege az, hogy a legfontosabb kórképeket kiemelje, az előszó, a bemutatott beteg, esetleg oktatási segédanyag (diapozitív, video) segítségével életszerű ismeretet adjon.

Noha az előadások látogatottsága általában csökkent, a törzsgárda létszámának ingadozása függ az időjárástól, valamint az előadás nívójától.

Hogyan szándékozik megszervezni a gyakorlati oktatást?

A jelenleg rendelkezésre álló gyakorlati óraszám elképesztően kevés. A következő tanévtől kezdve nem kötelező kurzusokat fogunk szervezni. A klinikán töltött famulálási idő alatt a hallgatók sorba fogják járni a különböző osztályokat, szakrendeléseket, hogy minél több gyakorlati információt szerezzenek.

Hogyan vizsgáztat?

Már megkezdjük a változtatásokat. Arra törekszem, hogy a pszichiátria és a neurológia különváljon. Jelenleg érvényesül már, hogy a pszichiátria anyagát pszichiáterek oktatják és a pszichiátria oktatásért az Önálló Psychiatria Részleg vezetője, Dr. Degrell István a felelős.

Szeretném, ha az írásbeli, szóbeli valamint a gyakorlati vizsgáztatás egysége megvalósulna és átfogó, többé-kevésbé reális képet kapnánk a hallgatók tudásáról. A neurológiai tesztet úgy próbáljuk összeállítani, hogy a lényeges témák gyakrabban szerepeljenek.

Mi a véleménye az oktatás színvonaláról?

Az a benyomásom, hogy jelenleg a magyarországi oktatás sok szempontból jobb, mint az általam ismert nyugat-európai példák. Ott ugyanis rengeteg elméleti ismeretet gyűjtöttek, de nagyon kevés lehetőségük van a beteggel találkozni. Természetesen vannak kivételek.

Hogyan választja ki új munkatársait?

Az Idegklinikára nem fog olyan új orvos kerülni, aki valamilyen nyugati idegen nyelvet készség szintjén nem beszél.

Mi a véleménye a hallgatókról?

Sokat adok a véleményükre. Sajnálom őket, hogy nehezebb helyzetbe kerülnek az egyetem elvégzése után, mint mi voltunk. Nagyobb tapasztalattal rendelkeznek, mint mi a végzéskor, hiszen Nyugatra utazhatnak, nyugati egyetemeket látogathatnak.

Figyelembe veszi a hallgatók véleményét az oktatás struktúrájának kialakításánál?

Igen. Az előadások színvonaláról mindig kérdezzük a véleményüket. Az év elején megbeszélésre ültünk össze képviselőikkel. A vizsgaidőszak után újból összehívjuk őket, és a tapasztalatokat megbeszéljük.

Milyen oktatói munkát végzett eddig?

1976-ban végeztem, s azóta folyamatosan résztveszek az oktatásban. Kezdetben gyakorlatokat tartottam, az utóbbi években tantermi előadásokat is. Egy évig az angol TOK képzésért is felelős voltam, angol nyelvű előadásokat tartottam. Több diplomamunkát írtak irányításom alatt.

Mi a véleménye a hallgatói szervezetekről?

Sajnos, nincsen személyes kapcsolatom a hallgatói szervezetekkel kapcsolatban. Szeretnék olyan rendszert kidolgozni, hogy azok a hallgatók, akik később ideggyógyászok szeretnének lenni, jobban bekapcsolódhassanak a klinika életébe, már az egyetemi évek alatt.

Mit gondol az ösztöndíjról és a tandíjról?

Mindkettőre szükség van. A német rendszerhez hasonlóan kellene megoldani. A hallgatók jussanak alacsony kamatú hitelhez, mellyel biztosíthatják gondtalan egyetemi éveiket.

Hogyan képzeli a színvonalas oktatói munka anyagi fedezetét a klinika költségvetésén belül?

A jelenlegi körülmények között nagyon nehéz beszerezni könyveket, diákat. Saját magunk próbálunk videoanyagot gyűjteni. Sokkal több pénzre lenne szükség, számítógépes programokra stb.

Mit gondol a szigorló évről?

Az Idegklinikán már megkezdjük a változtatásokat. A szigorlati időszak alatt a hallgatók sokkal jobban megismerik a klinika életét, résztvesznek a szakrendeléseken, benyomást kapnak az Idegklinika mindennapi tevékenységéről. Olyan véleményeket hallottam, hogy ez a változtatás pozitív.

"Zsebbe és húsba vágó" kérdésekről tárgyalt az ET

A DOTE Tanácsa november 25-én tartotta 1992/1993. tanévi második rendes ülését.

Napirend előtt Dr.Gergely Lajos rektor és Dr.Módis László oktatási rektorhelyettes ünnepélyes keretek között adta át az egyetemi doktori diplomát Balajthy Zoltán tanársegédnek (Biokémiai Intézet), Csernoch László tanársegédnek (Élettani Intézet), Molnár Tamás tudományos munkatársnak (OCL), Nagy Tibor vegyésznek (Közép-Tisza Vidéki Környezetvédelmi- és Vízügyi Igazgatóság), Pappné Szabó Erzsébet tudományos munkatársnak (KKI) és Tóth Gyula tudományos segédmunkatársnak (OCL).

Dr.Mándi Barnabás egyetemi docens, az Egyetemi Tanács elnöke üdvözlő szavai után a tanács tagságában bekövetkezett néhány személyi változást jelentett be. Eszerint: az *Ideg- és Elmeógyógyászati Klinika dolgozói új tagként Dr. Demeter József adjunktust választották meg az egyetemi tanácsba. A hallgatói frakció új szóvivője Nemes Zoltán lett. A Gazdasági Bizottságba új tagként Ivancsó Sándort és Bakonyi Tamást választotta a hallgatói frakció.*

Dr.Gergely Lajos rektori tájékoztatójában a közalkalmazotti törvény végrehajtásával kapcsolatban bejelentette, hogy a 13. havi fizetés részbeni kifizetésére az egyetem belső tartalékainak a mozgósításával 15-20 napi munkabért fog ez évben folyósítani. A fennmaradó részt januárban, a főhatóságtól kapott kölcsönből fogják kifizetni. A népjóléti miniszter azonban a közalkalmazotti törvény anyagi vonatkozású rendelkezéseinek a megoldásához konkrét segítséget, többlettámogatásra vonatkozó ígéretet nem tudott adni, következőképpen az ahhoz szükséges pénzügyi fedezetet az intézménynek kell kigazdálkodni. Remény van arra, hogy a költségvetésből gazdálkodó intézmények a jövő év májusában póttámogatást kapjanak. Ennek felhasználásával lehetőség nyílna arra, hogy - a korábban kiadott köriratban jelzett - drasztikus 11 %-os elvonás 5-6 %-ra mérséklődjön.

Pénz beszél...

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium tervei szerint a Felsőoktatási Törvény jóváhagyásával egyidőben, - várhatóan 1993. szeptemberétől - egységesen 2000.-Ft tandíjat vezetnek be. Ugyanakkor a hallgatói ösztöndíjakat 6000 Ft-ról átlagosan havi 6500 Ft-ra tervezik emelni. A nem helyben lakó igényjogosult hallgatók - a tervek szerint - havi 4000 Ft támogatást kapnának. A tandíj bevezetésével egyidejűleg a tehetséges első éves hallgatók tandíjmentességének a biztosítására az intézmények tandíj-mentességi keretet kapnának. A tandíj meghatározott összege leírható lesz a befizető adóalapjából. Kidolgozzák egy hallgatói hitelkonstrukció bevezetésének a lehetőségét is. A vázolt tervezet a felsőoktatási törvény jóváhagyásának a függvénye. A kérdéshez hozzászólók (Prof.Székely György, Dr.Francia István, Dr.Mándi Barnabás) egyöntetűen méltánytalannak minősítették a 13. havi fizetésnek az egyetemi tartalékok összevonásából történő megoldását és utaltak arra, hogy a közalkalmazotti törvényből adódó pénzügyi következmények fedezetét a főhatóságok feladata lenne biztosítani. Javasolták, hogy a Gazdasági Bizottság vizsgálja felül az egyetem feladatairányos létszámát és bérigazságosságát.

Középpontban az oktatás

Dr. Módis László oktatási rektorhelyettes beszámolt a Finn Rektori Konferencia és a Magyar Rektori Konferencia együttes ülésén Budapesten szerzett tapasztalatokról,

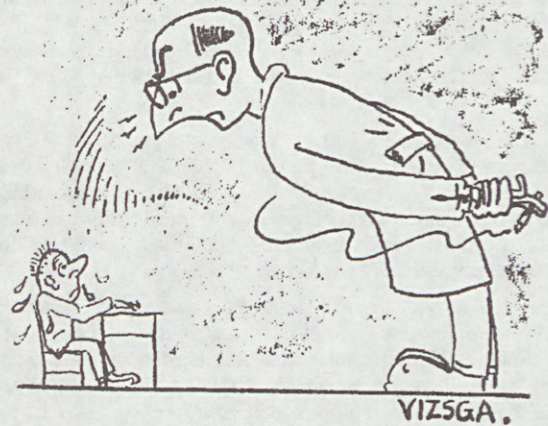
tanulágokról. Kiemelte, hogy a finn egyetemeken rendszeresen folyik az oktatási, tudományos és gazdasági tevékenység intézet-, intézményszintű, valamint nemzeti értékelése. Ezt a példát nekünk is érdemes követni. Az oktató-munka hallgatói véleményezése ennek a kontrollnak egyik fontos mozzanata.

A SOTE által szervezett fórumon a "Magyar egészségügyi felsőoktatás közeljövője" című előadásában **Jávor András** államtitkár kijelentette, hogy a szakorvosképzés szervezésének jogát az orvostudományi egyetemek 1993-ban visszakapják.

Dr. Módis László bejelentette, hogy a közeljövőben beszerzésre kerül 11 db videovetítő a központi TOK-keret erre elkülönített részéből. Gyakorlatilag valamennyi nagy tanteremünket fel tudjuk szerelni ezzel a modern eszközzel.

A Térítéses Orvosképzési Titkárság javaslatára az Oktatási Bizottság elfogadta, hogy 1993. szeptember 1-től a PMC tandíja 25 % -kal csökkenjen, így a tandíj az u.n. "0"éven 3700 USA dollár lenne. További javaslat, hogy a betegbiztosítási díjat - ami a tandíjából befolyt összegnek csupán 2,64 %-a, - az egyetem vállalja át. Ezekkel a gesztusokkal eredményesebb lehet a TOK hallgatók toborzása, s nőhet az egyetem bevétele. Kérte, hogy ezeket a javaslatokat az ET szavazza meg. Az ET a javaslatokat elfogadta.

A továbbiakban ismertette az oktató munka hallgatói véleményezésének fontosabb eredményeit.

Gyógyító változások

Dr.Péter Mózes klinikai rektorhelyettes beszámolójának alapját az 1992. márciusában az Egyetemi Tanács által tárgyalt "Gyógyító tevékenységünk korszerűsítésének gazdasági szempontjai" című anyag képezte. -

Időben közel kerültünk a finanszírozás változásának jelzett időpontjához, ami 1993. július 1. Ennek érdekében el kell választanunk a különböző finanszírozási rendszerbe kerülő tevékenységünket, így a járóbeteg-ellátást, akut és krónikus fekvőbeteg-ellátást egymástól. A Klinikai Számítástechnikai Osztályt három tagú orvos-csoporttal egészítettük ki, megkezdjük az adatszolgáltatás további pontosítását. Ezen a téren még igen fontos feladatok várnak ránk, melyek teljesítése feltétele annak, hogy a társadalombiztosítás az egyetemmel a finanszírozásra szerződést kössön.

A Rektori Hivatal hírei

A klinikai-informatika fejlesztését szolgáló pályázati összeg felhasználásáról a szakmai tervek most készülnek, a beruházás lebonyolítására az AKADIMPEX Vállalatot kértük fel.

A rektorhelyettes szervezeti változásként bejelentette, hogy a Gyermeksebészeti részleg az I.sz.Sebészet és a Gyermekklinika megállapodásaként a Gyermekklinika felügyelete alá került, az ellátáshoz szükséges megfelelő állásokkal együtt. Az Ortopédiai Klinika, a sebészeti klinikák és a Radiológiai Klinika közreműködésével megegyezés született a pénteki traumatológiai ügyelet feladatainak megosztásáról, ennek megfelelően a traumatológiai tevékenységre vonatkozó részét az előző tervektől eltérően nem adtuk át a Kenézy Gyula Kórháznak.

Megindult a munka a felépült új Művese Állomáson, melynek ünnepélyes átadására decemberben kerül sor.

Négy klinika által benyújtott pályázat eredményeként, melyet Dr. Balogh Ádám docens (Női Klinika) képviselt, a Soros Alapítvány támogatásával egy rendkívül korszerű osteoporosis kimutatására alkalmas készüléket állítottunk üzembe a Női Klinika rtg. laboratóriumában. Az osteoporosis-profil hagyományokkal is rendelkezik egyetemünkön, de ezen új készülék birtokában mód van annak interdiszciplináris formában történő jelentős fejlesztésére.

Az Egészségügyi Felügyelő Bizottság legutóbbi ülésén elvileg elfogadta a Debreceni Orvostudományi Egyetemen magánvállalkozás keretében történő MR-készülék finanszírozásának kötelezettségvállalását. A beruházókkal közös vállalkozás létrehozása, a szükséges szerződések kidolgozása most van folyamatban, végleges döntés a decemberi felügyelő bizottsági üléstől várható. A Képzési Diagnosztikai Központ (KDK-DOTE) keretében az MR készülék mellett SPECT- és CT-diagnosztika fog megvalósulni.

A Csíkszeredai Kórház bejelentette igényét a Pfizer-Medicor gyártmányú 0150 típusú CT készülék átvételére, mely az Idegklinika rtg.-részlegében helyezkedik el, gyakorlatilag mindig használaton kívül állt. A fogadó intézet azonban ragaszkodik a működőképes állapothoz, a készülék beindítása érdekében a szükséges lépéseket megtettük.

A Központi Kémiai Intézet, a Központi Izotóplaboratórium, a Központi Kutató Laboratórium, az I-es és II-es Belklinika között megállapodás jött létre arra vonatkozóan, hogy az in vitro izotópdiaagnosztika feladatainak nagyrészt a KKI korszerűbb technikával, nem izotópos eljárásokkal fogja végezni. Az in vitro izotóp tevékenységet a KKL izotóp feladataival együtt az Elméleti Tömbben elhelyezkedő Izotóplaboratóriumban oldja meg. Ennek megfelelően a II-es Belklinika emeletén izotópdiaagnosztika céljaira használt helyiségek a II-es Belgyógyászat számára átadásra kerülnek.

Rektori utasításnak megfelelően a Művese Állomás régi épületében részben pszichiátriai ambulanciákat kívánunk működtetni, részben a KKI laboratóriumai kerülnek elhelyezésre. A Kémiai Intézet által az I-es Belklinika alagsorában kiürítendő területen a Központi Izotóplaboratórium részlegét kívánjuk elhelyezni.

A Szervezeti- és Működési Szabályzat módosítására vonatkozó előterjesztést Dr.Mihóczy László egyetemi tanár, az SZMSZ módosító ad hoc bizottság elnöke vezette be, Az Egyetemi Tanács a javaslatokról titkos szavazással döntött.

Az új tudományos fokozatokról

Az Egyetemi Ph.D. Szabályzatot Dr.Kovács László tudományos rektorhelyettes terjesztette elő. Bejelentette, hogy egyetemünkről 86-an pályáztak akkreditációra, azaz 86 tudományos minősítéssel rendelkező oktató-kutató kíván részt venni a Ph.D. képzésben. A Tudományos Bizottság a pályázatok alapján 7 szakterületet jelölt ki Ph.D. képzésre a szakterületet koordináló vezető személyével együtt:

Molekuláris biológia, biokémia, genetika

(Vezető: Prof. Gergely Pál)

Immunológia (Vezető: Prof. Szegedi Gyula)

Mikrobiológia, farmakológia (Vezető: Prof. Gergely Lajos)

Biofizika (Vezető: Prof. Damjanovich Sándor)

Élettan és neurobiológia (Vezető: Prof. Kovács László)

Haematológia és haemostaseológia

(Vezető: Prof. Muszbek László)

Klinikai orvostudományok és népegészségtan

(Vezető: Prof. Balázs György)

A pályázatokról a Tudományos Bizottság november 27-én ülésén döntött. A döntésről a Kérdőjel legközelebbi számában adunk tájékoztatást.

Dr.Kovács László rektorhelyettes közölte: Megalakult az Ideiglenes Országos Akkreditációs Bizottság, melynek három orvos tagja van. A pályázati felhívásra a DOTE-nak, - esetleg az Universitasnak - kell pályázatot benyújtani. Olyan oktatók pályázhatnak, akiket az intézmény már elfogadott. A tervek szerint a DOTE hét pályázatot nyújt be. Az oktatók akkreditálása után a következő lépés: felmérni azoknak a fiatal oktatóknak a számát és helyzetét, akik jelenleg állásban vannak a DOTE-n és tudományos minősítést kívánnak szerezni, de a várhatóan kb. 1 év múlva megszűnő jelenlegi tudományos minősítés keretében a TMB-nél már nem szerezhetnek tudományos fokozatot. Ebben az esetben az egyetemnek kell adnia tudományos fokozatot. Ezért a fiatal oktatókhoz felhívást intézünk, hogy jelentkezhetnek a megfelelő programvezetőknél szervezett Ph.D.-képzésre. Az egyetemi doktori fokozat nem konvertálható át Ph.D. minősítésé, így Péter Mózes véleménye szerint célravezetőbb doktori helyett kandidátusi értekezést benyújtani. A rektorhelyettes javasolja, hogy aki 1993. nyaráig elkészül a kandidátusi értekezésével, az nyújtsa be, mert valószínűleg még TMB-eljáráson megy keresztül. A nagydoktori értekezések benyújtásánál és a nagydoktori fokozat odaítélésénél jelentős szerepet játszik a jelölt tudományos közleményeinek jegyzéke, idézettsége stb. Jelenlegi körülmények között olyan hosszú az elbírálás, hogy számos esetben már régen túlhaladottak az adatok, amire a TMB vagy az Akadémia Orvosi, Biológiai Osztálya szavaz a kérdéssről. Ezért javasolja, hogy akinél ez hosszú ideig elhúzódik, és figyelemmel kíséri disszertációjának az útját, az a döntés előtt frissítse fel az adatokat, hogy ne kerüljön sor kedvezőtlen elbírálásra, ami nem a munka tudományos szintjéből, hanem ebből az időeltolódásból adódik.

Ha az egyetem megkapja az akkreditációt, részletesen kidolgozott programoknak kell lenni. A pályázat benyújtási határideje 1993. február 20.

Az előterjesztéssel kapcsolatban több fontos kérdés és felvetés hangzott el, többek között: - a tudományos fokozat megítélését, értelmezését; - a szabályzat összeállításakor modellként figyelembe vett országot; - az egyetemi doktori fokozat, illetve a kandidátusi fokozat, valamint a Ph.D. ekvivalenciáját, konvertálhatóságát; - az egyetemi doktori (un.

A Rektori Hivatal hírei

kisdoktori) fokozatnak a jellegét illetően. Dr. Matúz Éva igazgatási osztályvezető, jogtanácsos ez utóbbi felvetés korrekt jogi megítélése érdekében idézte a jelenleg is érvényes jogszabályi rendelkezést: "Az egyetemen egyéni vagy szervezett posztgraduális továbbképzés keretében tudományos fokozatként egyetemi doktorátus szerezhető."

Dr. Kovács László tudományos rektorhelyettes válaszában elmondta, hogy a kérdések és felvetések valóban indokoltak, amelyek felső szintű, egyértelmű megfogalmazást, szabályozást igényelnek. Az előterjesztett ideiglenes szabályzat-tervezetet azért tartotta fontosnak a vezetőség az Egyetemi Tanáccsal ismertetni és szavazásra bocsátatni, hogy kiindulási alapot teremtsenek a Ph.D.-program kidolgozásához az Universitas társintézményeivel és a többi orvostudományi egyetemmel való konzultációhoz. Az ügy jelenlegi fázisában is bizonyosra vehető, hogy a jövőben csak egyetem adhat tudományos fokozatot. A felsőoktatási törvény jóváhagyása, illetve az országos Ph.D.-szabályzat kiadása után ez az ideiglenes szabályzat-tervezet természetesen módosításra, finomításra szorul. Az Egyetemi Tanács a fentiek szellemében az ideiglenes Ph.D. szabályzatot elfogadta.

Együtt és/vagy külön

A DOTE és az Universitas viszonya tárgyalását megelőzően Dr. Kovács László tudományos rektorhelyettes a kérdés jelenlegi állásáról szóbeli tájékoztatást adott.

Hangsúlyozta, hogy a Debreceni Egyetemi Központ létesítését célzó DOTE-javaslat nem az Universitas megvalósítása ellen irányul, azonban a mai magyar realitásokat figyelembe kell venni. Csak olyan szövetségbe szabad belépni, melynek a működőképessége biztosított. A művelődési minisztérium és a Pénzügyminisztérium önálló jogi személyként és önálló költségvetési szervként kívánja megalapítani az Egyesített Debreceni Egyetemet, Egyetemi Központot, vagy Egyetemek Föderációját. Az ülés anyagában szerepel a DOTE javaslata a Debreceni Egyetemi Központ létesítéséről, melynek leglényegesebb jellemzője - a művelődési és Pénzügyminisztérium javaslatától eltérően - egyrészt az, hogy a Debreceni Egyetemi Központ önálló jogi személy, de nem önálló költségvetési szerv. Ennek következtében a társuló intézmények -amellett, hogy önálló jogi személyek maradnak- megőrzik önálló költségvetési gazdálkodásukat és a feladatokhoz a megfelelő szakminisztériumoktól közvetlenül kapják a finanszírozást.

További integrálódás esetén, amikor az orvosegyetem csak karává válik a Debreceni Egyetemnek és elveszti ezt a költségvetési önállóságot, erre a javaslat nem tűz ki határidőt, hanem úgy fogalmaz, hogy amikor ennek a feltételei adottak lesznek és megteremtődnek. Végül, nincs benne a javaslatban: egy egységes egyetemi központba való belépésünk csak az ország többi orvosegyetemével egyidőben történhet meg, egyébként komoly finanszírozási nehézségek támadnának. Teljes mértékben egyetértünk azzal, hogy a felsőoktatás

egységes finanszírozása számos előnnyel járhat. Ennek bevezetését megelőzi az egy hallgatóra eső, szakmánként eltérő képzési költség tárgyilagos megállapítása. Az orvosegyetemeken az egyetemi autonómia esetén is, többszörös finanszírozással és többszörös főhatósági felügyelettel kell számolnunk. A tervezet szerint - költségvetési jogkörrel rendelkező önálló, egységes egyetem esetén - a költségvetési támogatás helyi szintű újrafelosztása következik. Félő, hogy az ellentétes érdekeltség miatt az orvosegyetemek szempontjai nem érvényesíthetők kellőképpen. Különösen fontosnak tartjuk az intézetek és a klinikák közötti oktatási és tudományos kapcsolatok elmélyítését és meg akarjuk akadályozni, hogy a klinikák oktatókórházak szerepkörére redukálódjanak.

A SZOTE már válaszolt a felterjesztésre, és a társuló intézmények költségvetési önállóságának elvesztését nem tartja helyesnek. Dr. Kincses Gyula országgyűlési képviselő - aki az egyetemek érdekeit kívánja képviselni elkövetkezendő országgyűlési felszólalásában - kifejti, hogy az Universitasokkal kapcsolatban szerinte "integrációra van szükség, de kizárólag elkülönített forrásokból, az önálló gazdálkodás lehetőségének megtartása mellett". Végül, hogy a félreértések ne akadályozzák az ésszerű kibontakozást, a DOTE és a KLTE vezetői összeültek és részletesen megvizsgálták a problémákat. Lényegében kialakult egy olyan konszenzus, mely szerint mindegyik társuló intézmény megtartaná költségvetési önállóságát is. Mindezek alapján, az előterjesztett javaslat keresztülvihető.

Az Egyetemi Tanács az előterjesztést jóváhagyta.

A DOTE-nek az egyetemi központok kialakításával kapcsolatos állásfoglalását tartalmazó - Egyetemünk ad hoc bizottsága által szerkesztett - elaborátumát a Kérdőjel januári számában közöljük.

Új DOTE--címer

A DOTE címer-tervezetét Dr. Gomba Szabolcs egyetemi tanár mutatta be, akit az egyetem vezetősége kért fel annak megtervezésével. Gomba professzor elmondta, hogy a címer tervezésekor arra törekedett, hogy az egyrészt magába foglalja a hagyományokat és a megújulásra törekvést, másrészt ötvözze Debrecen város és az orvostudomány jelképét. Dr. Mándi Barnabás elnök javaslatát elfogadva az Egyetemi Tanács úgy határozott, hogy a tervezet elfogadásáról - az egyetemi közvéleménnyel történő ismertetés után - a legközelebbi tanácsülésein dönt.

"A világ szép – a medikusnak meg alig van ideje művelődni"

A napokban felhívott a Kérdőjel szerkesztője és arra kért, emlékezzem DOTE-beli diákéveimre, hátha származna azokból valami tanulság mai medikusaink számára. Nem hinném, hogy sok. Túl rég volt és túlságosan más világ volt napjainkhoz képest. A civilizáltság más fokán éltünk, nem beszélve a társadalmi-politikai rendszerről. [Ajánlott irodalom: George Orwell: 1984 c. regénye (1949) és Németh László: Galilei c. drámája (1956)].

1951 nyarán egy szívhezszóló (lényegében apám által diktált) levélben kértem a DOTE rektorát (Kesztyűs Lóránd kórleltan professzort), hogy vegyen fel az egyetemre. Pessimisták voltunk, mert bár kitűnően érettségiztem, értelmiségi (orvos) gyerek voltam és akkoriban ez potenciálisan hátrányt jelentett. A felvételi vizsga abból állt, hogy előbb csoportosan beszélgettünk az ifjúság politikai szervezetének, a DISZ-nek (Demokratikus Ifjúsági Szövetség) képviselőjével a rektori hivatal manzárdjában, majd a jelenlegi rektori tárgyalóban egyenként megjelentünk a rektorból és egy másik (esetemben medikus) tagból álló bizottság előtt. "Szakmai" (biológia, fizika stb.) kérdések nem kerültek elő, családi viszonyaimról, politikai nézeteimről és képzettségemről, középiskolai közösségi aktivitásomról kérdezték. Körülbelül három hét múlva kaptam egy levelet, hogy felvettek. A szelektálás módját nem ismertem.

A DOTE-nak akkor egy kollégiuma volt, a mai I-es, ez volt az ifjúság életét aktivizáló, irányító hallgatók centruma. Én nem voltam jogosult kollégiumi elhelyezésre, hat medikus évetem különböző albérletekben éltem le. Így nem tudok a DOTE ezen igen fontos, az ifjúságpolitikát befolyásoló intézményének életéről beszámolni. Ebédelni és vacsorázni viszont az I. kollégium alagsorában lévő menzára jártam, itt ismerkedtem meg mind több és több felsőbb évessel. 1951/52-ben a boltok élelmiszerellátása nagyon gyenge volt, a kenyeret több hónapig jegyre adták Debrecenben. Valódi tealevelet pl. nem lehetett kapni, a PLANTA teát hazai füvekből készítették, az albérletben lakótársammal, aki a KLTE kém-fizes hallgatója volt, ezt reggeliztük. A DOTE 1950-ben vált el a KLTE-től, de a medikusok még rendszeresen jártak tanulni a KLTE könyvtárának nagy olvasótermébe. Nagy kár, hogy lassan-lassan szinte teljesen szeparálódott a két egyetem hallgatósága. Azon túlmenően, hogy a más-más tudományt tanulók szellemi egymásrhatása tágtítja a fiatalok látókörét, például a medikus felsőbbrendűség butus eszméje is megjelent.

Nézetem szerint nagy szükség van arra, hogy a debreceni egyetemek ifjúsága egymásra találjon a tanórákon kívüli diákélet mindennapjaiban. Engem valahogyan már diákkoromban is érdekelt, hogy mik az új diadalok (felismerések) a fizikában, kémiában, hogy mi újság az angol (netán magyar) szépprózában és a társadalomtudományokban mik is az elhallgatott legújabb ténylegesen haladó ideák. Általános műveltségem egy részét ma is más szakmák művelőivel való beszélgetésekből csipegetem össze. Olyanokból, akik egy halom cikk elolvasása után a lényeget pár egyszerű mondatban elmondják a saját munkaterületeikről, szakmájukról. Közben az ember "rádöbben" a tételre is, miszerint más sem annyira buta azért....

Az én "világképem" kialakulására fontos hatással voltak KLTE-s, s némely teológushallgató ismerőseim. Egy okos beszélgetőtárostól másfél óra alatt tájékozódni lehet a non-medikus világ egy-egy területéről. A világ nagy dolgai számomra, érdekesek, szépek, a medikusnak meg alig van ideje művelődni.

Az előadásokra kötelező volt járni, gyakoriak voltak a katalógusok. Előfordult, hogy az első órán olvasott katalógus alapján a tanulmányi osztály ellenőre megjelent a kollégiumi szobában alvó hallgatónál. A tanulmányi osztály akkoriban a rektori hivatalban székelt. Általában sokan voltunk az előadásokon. Ebben a katalógusoktól való félelem mellett az is szerepet játszott, hogy sok tárgyból nem volt tankönyv, az előadások anyaga fontos volt a jó felkészüléshez. Persze voltak közismerten jó előadók, akiket élvezetes volt hallgatni. Annyi bizonyos, hogy a vizsgaidőszak közeledtével mind többen első vizsgáikra tanultak, az előadásokon "csak testileg" voltak jelen.

A gyakorlatokról sem lehetett hiányozni, az viszont előfordult néha-néha, hogy egy-egy gyakorlat elmaradt "az oktató elfoglaltsága" miatt.

Volt több szakérettségis (a középiskolát rövidített úton elvégzett) évfolyamtársam. Egy részük elég jófejű, törekvő ember volt, másrésztük igen gyenge képességű. Ezek mellé tanulópárt állítottak, aki elmagyarázta az anyag nehezebb részeit. Amennyire vissza tudok emlékezni, ez teljesen frusztrán tevékenység volt, a felsőoktatással összeegyeztethetetlen dolog, ha a hallgató önjerejéből nem képes eredményesen dolgozni.

A vizsgák kizárólag szóban történtek. A kijelölt napon kötelező volt a teljes csoportnak vizsgázni. Nem emlékszem, hogy "súlyos" puskázási ügy előfordult volna, a vizsgázó hallgatók viszont elég gyakran súgtak egymásnak. Erről jut eszembe: akkoriban sok hivatalos szó esett egymás tanulmányi munkájának segítéséről, a gyengébbek támogatásáról. Általában arra ment ki a dolog, hogy aki bekerült az egyetemre, lehetőleg végezze is el. Álhúmanus dolog volt ez, a normális szelektálás ellen hatott.

A vizsgaidőszakokban sok (talán valamennyi) tanterem nyitva állt, s ott tanulhattunk. Ez főleg télen volt nagy szó, s főként az albérletben lakóknak. Én az első öt debreceni telenem fűtés nélkül tudtam kihúzni, reggeltől estig az egyetem Kenézy könyvtárában, a KLTE könyvtárában, tantermekben (a KLTE tantermeibe is be lehetett sompolyogni) meg a "hullaházban".

A "hullaház" akkor még nem volt mozi, hanem kizárólag a hallgatók és a dolgozók öntevékeny, kulturális tevékenységét szolgálta. (Egy nagyon kemény télen titokban az egyik öltözőjében aludtam egy hónapig, 8 széken és 1 matracon, mint a néptánccsoport oszlopos tagja...) Egy nyugdíjas gondnok bácsi és egy diák igazgató (évekig egyik évfolyamtársam - így még érthetőbb a zug-bentalvásom) üzemeltette. Az 50-51-52-es években remek énekkara volt a DOTE-nak, tagjai szinte teljes számban egyetlen évfolyamból (a fölöttem 3 évvel járó korosztály) kerültek ki, maga a karnagy is, Hubay Barna - később nőgyógyász lett. Úgy emlékszem kizárólag férfi kar volt és hatalmas, elsőpró lelkesedéssel énekeltek - nagy sikereket is arattak a DOTE ünnepélyein. Ebből az évfolyamból kerültek ki több évig a néptánccsoport lelkes vezetői (Horváth Marcell, Mikola Zoltán), ezt a társaságot is jegyezte a debreceni kulturális élet (évekig tag voltam). Megjegyzem, hogy e kulturális aktivitások gyökere az ekkorra már felszámolt cserkészmozgalomban volt, a regős cserkészeknél, de népi töltete, kollektív jellege miatt a rendszer támogatta kiterjedését. Mindenesetre a "hullaház" szinte minden este zsongott a próbáló énekesektől, táncosoktól, vacsora után, úgy fél nyolctól fél tízig. Inni vizet lehetett, csak 1955 körül nyílt egy

büfé benne. (Sokáig csak egy büfé volt az egyetemen, a jelenlegi központi tanácsteremben, ott volt a postahivatal is.)

Többen lekesen fotóztak (egy időben én is). Ez akkor igen divatos volt, a hullaházban kis fotólabor is volt, s itt működtek a diák fotósok. Képzőművészeti kört akkoriban nem sikerült összehozni, az érdeklődők a városba, a Medgyessy körbe jártak.

Ki kell emelnem, hogy a kulturális életben jeleskedő hallgatók eléggé közismertek és elismertek voltak az egyetemen, de hát akkor még rendezvényeinket sokan látogatták, mert ingyenesek voltak, mert tévé nem létezett.

Nagyjából a fentiek jellemezték a DEAC focicsapatának életét is. A csapat zömét a két egyetem hallgatói alkották, akik egy-egy vacsorával jutalmazottan hatalmas lelkesedéssel küzdöttek az egyetemi színekért (azt hiszem egy időben a II. osztályban). A DEAC-pálya meccsein sok oktató és hallgató jelent meg és a következő héten TÉMA volt a mérkőzés. Szegedi professzor, Szűcs adjunktus (Fül-Orr-Gége kl.), Nyirkos István professzor (KLTE) a csapat legendás alakjai voltak. És hogyan lelkesedtünk a nagy magyar arany focicsapatért!

Évekig sajátos helyi színfolt volt az egyetemi újság. Ennek szerkesztésében is részt vett a diákság, de a hangadó erő természetesen az egyetemi pártszervezet volt. Én sok évig rajzoltam ennek humor rovatát (lásd az illusztrációt). Ebbe a pártirányítás nemigen szólt bele, a "magunk szakállára" csinálhattuk. Emlékezetem szerint a rovat népszerű volt. A 60-as években a három egyetem közös újságot indított, és a DOTE e belső lapja elsorvadt.

A fent leírt kulturális és sport tevékenységben azonban a hallgatóságnak csak egy kicsiny része működött közre aktívan. A nagy többség kizárólag tanult és nézőközönség volt. Ott voltunk sokan, ahová muszáj (tanácsos) volt menni: évfolyam gyűlések, hivatalos ünnepek, központilag szervezett "társadalmi munkák" (pl. krumpliszedés Halápon).

Az biztos, hogy a jelenlegieknél sokkal jobban ismertük egymást. Furcsa számomra, hogy lépten-nyomon tapasztalom, az évfolyamtársak nem tudják egymás nevét. Az én volt hajdani évfolyamomon ez elképzelhetetlen volt. Igaz, az első és második év után 1-1 hónap tábort katonai szolgálatot töltöttünk együtt (erről megint sokat lehetne beszélni), de a döntő nem ez volt. Magam sem tudom, mi. Kevésbé voltunk individualisták, mert előtött bennünket a nagy kollektív ideológia? A háború (5-6 éve ért véget) itt hagyta az egymás-

raultság érzését? Féltünk egymástól, és tudni akartuk ki, kicsoda? Számomra ma is hasznos dolog, hogy létezik egy érzelmi kapcsolatrendszer az országban (világban) szétszóródott évfolyamtársaimmal. Ez egy "lobby" és nem csak rosszra lehet használni. Világunkban egyre meghatározóbb lesz a kompetíció, de ennek nem kell elsorvasztania a jó emberi kapcsolatokat a diákok között. Egy község orvosai persze hogy kompetícióban vannak, de attól még szombatoként jól tarokozhatnak együtt (vélem én).

Erről megint eszembe jut, hogy a Pálma eszpresszó szombat és vasárnap esténként kedvelt helye volt az egyetemi ifjúság azon részének, amelyik 4-5 forintot tudott áldozni az 1-2 szimpla vagy dupla feketére, szódavízre és az albélete fűtetlen volt. Egy zongorista és egy dobos muzsikált, részegségre, botrányra nem emlékszem, pedig évekig jártam oda hétvégi esteiken. Néha a Vigadóba is "matróz fröccsre", ami akkoriban némi rummal feljavított sört jelentett. Egy korsónál többre nemigen volt szívünk pénzt adni. Évfolyamtársaim némelyikével elég gyakran lehetett találkozni Bertók Lajos tanár úr antikváriumában is a Nagytemplom mellett....

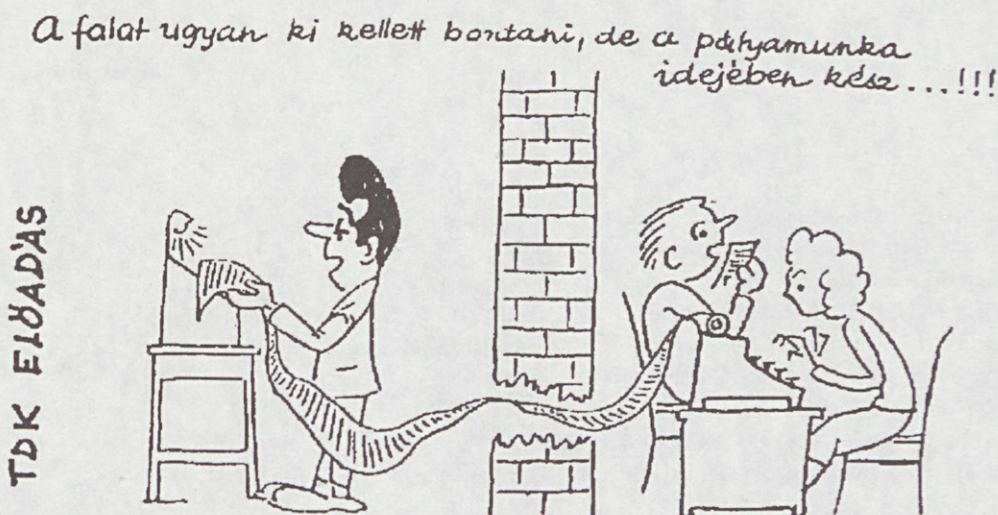
Persze e fölött a diákélet fölött ott sötétlett az '50-es évek politikai ege. De hát félelemhez edzettek voltunk, emlékeztünk még, mi az a légiriadó élesben. Előttünk állt az élet kalandja és azt (úgy vélem sokunk) nagyon csábítóan, izgalmasnak érezte. Első éven azt tanultuk, gének pedig nincsenek. De azért a KLTE könyvtárának némely angol nyelvű művei ennek ellentmondtak - amennyire minimális angol tudással ki lehetett hámozni.

Persze teljesen elszigeteltek voltunk a nyugati világtól, világvevő rádióink csak a szülői házban volt, de azért a SZER és a BBC hírei titokban csak szájról-szájra jártak.

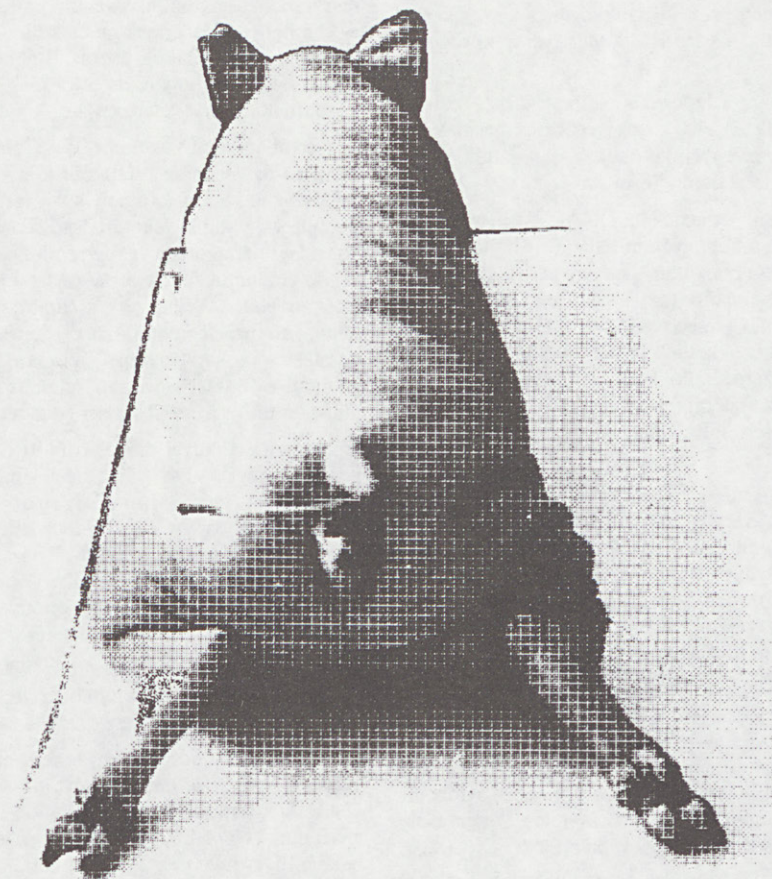
Az akkori zord politikai légkör ellenére többnyire hittünk abban, hogy az élet szép dolgokat tartogat számunkra, csak fel kell rá készülnünk. És, hogy állandó lakásunkat illetően itthon a helyünk. Nem hiszem, hogy csak én láttam így, hogy csak nekem magyarázta ezt így az apám.

Egy biztos: a medicinába belekóstolni nagy kaland volt és diaktársaim igen jelentős részének ez nemcsak gürcölést jelentett. Persze régen volt, nem sokkal egy véres háború után, diktatórikus tekintélyuralmi világban, gyenge anyagi viszonyok között, ám a FIATALSÁG nevű doppingszer hatása alatt. És ez sokat számított, kedves olvasó.

Dr. Gomba Szabolcs

BÚÉK 1993!

*Boldogságban, sikerekben gazdag békés új esztendőt kívánnak a
KÉRDŐJEL olvasóinak a DOTE vezetői és a DÖK
nevében*

a szerkesztők

Kérdőjel

Kiadja a Debreceni Orvostudományi Egyetem, 4012. Debrecen, Nagyerdei krt. 98.

Felelős kiadó: dr. Gergely Lajos rektor

Felelős szerkesztő: Nagy Tünde

Szerkesztőség: a DOTE Diákönkormányzatának irodájában (DOTE II. Kollégium, telefon/fax: 15-753, 11-600/5220)

Tördelés: Magulya László, DOTE Szakdidaktikai és Oktatástechnikai Csoport

A lapban megjelent karikatúrákat Dr. Gomba Szabolcs készítette

Nyomtatás: DOTE Házinyomda, vezető: Telek László

Megjelenik havonta, július és augusztus hónapok kivételével

Kapható a DOTE kollégiumainak portáin és a Medikus könyvesboltban